

2

Πανελλήνιο Συνέδριο Θεολόγων Εκπαιδευτικών

με Διεθνή Συμμετοχή

Προκλήσεις και προοπτικές της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στο σύγχρονο σχολείο

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Συνδιοργάνωση:

Τμήμα Θεολογίας Α.Π.Θ.

Εργαστήριο Παιδαγωγικής του Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ.
Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας & Δευτεροβάθμιας
Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Θεολογική Σχολή – Α.Π.Θ.

Θεσσαλονίκη, 14-16 Σεπτεμβρίου 2018

Συνοπτικό Πρόγραμμα Συνεδρίου

Παρασκευή, 14 Σεπτ. 2018	Σάββατο, 15 Σεπτ. 2018	Κυριακή, 16 Σεπτ. 2018
18:00 – 19:00 Προσέλευση Συνέδρων – Εγγραφές	09:00 – 10:30 Εισηγήσεις, Α΄ Κύκλος	10:30 – 13:00 Βιωματικά Εργαστήρια
19:00 – 19:30 Επίσημη Έναρξη του Συνεδρίου – Χαιρετισμοί	11:00 – 12:30 Στρογγυλή Τράπεζα	13:00 – 13:30 Ολομέλεια - Λήξη Συνεδρίου
19:30 – 21:00 Κεντρικές Ομιλίες	12:30 – 14:00 Εισηγήσεις, Β΄ Κύκλος	
21:00 – 21:30 Χορός Βυζαντινής Μουσικής	16:30 – 18:00 Εισηγήσεις, Γ΄ Κύκλος	
	18:30 – 20:00 Εισηγήσεις, Δ΄ Κύκλος	

Παρασκευή, 14 Σεπτεμβρίου 2018

18:00 – 19:00 Εγγραφές

19:00-19.30 Εναρκτήρια Τελετή-Χαιρετισμοί

Κεντρικές Ομιλίες

Προεδρείο: **Παναγιώτης Σκαλτσής**, Καθηγητής, Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ
Παναγιώτης Ανανιάδης, Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

19:30

1η Κεντρική Ομιλία

Χρήστος Βασιλόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ
"Θεώρηση του μαθήματος των Θρησκευτικών υπό το πρίσμα της σύγχρονης πραγματικότητας".

20:00

2η Κεντρική Ομιλία

Δρ. Ευστράτιος Ψάλτου, Σύμβουλος, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
"Η πρόκληση του μεταμοντέρνου λόγου και η θρησκευτική εκπαίδευση στην Ελλάδα".

20:30

3η Κεντρική Ομιλία

Risto Aikonen, Senior Lecturer University of Eastern Finland
"The character of Religious Education in Finland according to Curricula"
(Ο χαρακτήρας της θρησκευτικής εκπαίδευσης στη Φινλανδία σύμφωνα με τα προγράμματα σπουδών).

Χορός Βυζαντινής Μουσικής

21:00 – 21:30

Αμφιθέατρο Α

Εκπαιδευτικές πολιτικές και Προγράμματα Σπουδών

Προεδρείο: *Γεωργιάδης Κ., Καλαμάτας Α., Τσέκου Αι.*

Καλαμάτας Αθανάσιος
Το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών του Μαθήματος των Θρησκευτικών στο Λύκειο: Αποτίμηση της διετούς εφαρμογής του (2016-2018)

Κυρίτσης Γεώργιος
Σκοποί και περιεχόμενα του θρησκευτικού μαθήματος. Σύγχρονη διδακτική προσέγγιση αναλυτικών προγραμμάτων

Τσέκου Αικατερίνη
Η παιδαγωγική διάσταση των Νέων Προγραμμάτων Σπουδών του Μαθήματος των Θρησκευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης: Μεθοδολογικά και κοινωνικά ζητήματα.

Γεωργιάδης Κωνσταντίνος
Τα ιδεολογικής φύσεως ψευδοδιλήμματα γύρω από το Μάθημα των Θρησκευτικών – Μια εναλλακτική ερμηνεία του Συνταγματικού όρου «Θρησκευτική Συνείδηση»

Αγγελάκη Νεκταρία-Ελευθερία
Νομικός σχολιασμός των αποφάσεων Ολ.ΣτΕ 660/2018 & Ολ.ΣτΕ 926/2018 και του πλαισίου που θέτουν για το Μάθημα των Θρησκευτικών

Αμφιθέατρο Β

Πρακτικές της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στη σχολική τάξη

Προεδρείο: *Αβελλά Σ., Ακριτίδης Ν., Λυτσιούση Σ*

Αβελλά Σουλτάνα
Διδακτική πρόταση για τα Θρησκευτικά του Δημοτικού. «Θρησκείες στη χώρα μας: Ποιος είναι ο γείτονας μου;»

Καρύπη Σεβαστή
Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας και Αγιολογίας στη διδακτική των Θρησκευτικών - Νέο ΠΣ Θρησκευτικών Δημοτικού-Γυμνασίου

Κωνσταντινίδου Σεβαστή
Δημιουργική Γραφή στην παραβολή του σπλαχνικού Σαμαρείτη

Λυκουροπούλου Δέσποινα
Θρησκευτικά και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση: Διαθεματική Προσέγγιση

Λυτσιούση Στυλιανή, Τσιούμης Κωνσταντίνος
Η πρωινή προσευχή στο σχολείο

Αίθουσα 1

Θεωρητικές Προσεγγίσεις

Προεδρείο: *Διαμαντής Φ., Σιδηρόπουλος Δ.*

Διαμαντής Φώτιος
Συμμετοχικές θεωρίες μάθησης και θρησκευτική εκπαίδευση: χριστιανικές κοινότητες βάσης

Μαντζανάρης Δ. Κωνσταντίνος
Όψεις του οπτικού γραμματισμού στο Μάθημα των Θρησκευτικών

Διαμαντής Φώτιος
Ορθόδοξοι θρησκευτικοί Λόγοι και η σχέση τους με ιδεολογίες και κοινωνικές ταυτότητες

Σιδηρόπουλος Δημήτριος
Θεμελιώδεις παράμετροι της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στις φιλελεύθερες πολιτισμικές κοινωνίες: Συμβολή στην κοινωνική και εκπαιδευτική υποστήριξη των μεταναστών και προσφύγων μαθητών

Παύλου Νικόλαος
Η Ανάβαση στο Όρος Βεντού των Θρησκευτικών. Σκέψεις για το παρόν και τις προοπτικές του θρησκευτικού μαθήματος.

Θέμα: Η θρησκευτική εκπαίδευση ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών και τα δεδομένα του σύγχρονου σχολείου;
 Προεδρεύων - Συντονιστής: **Θεόδωρος Γιάγκου**, Καθηγητής, Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ

Νίκος Φίλης, πρ. Υπουργός, Βουλευτής
Χρήστος Βασιλόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής Τμήματος Θεολογίας ΑΠΘ
Κωνσταντίνος Μπίκος, Καθηγητής, Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής, ΑΠΘ
Ευστράτιος Ψάλτου, Δρ. Θεολογίας, Σύμβουλος, Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Μαρία Συργιάννη, Προϊσταμένη Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Δ.Ε. Περιφερειακής Δ/σης Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας – Σχολική Σύμβουλος Θεολόγων
Αλέξανδρος Κόπτσης, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.

Σάββατο, 15 Σεπτεμβρίου 2018

Εισηγήσεις, Β΄ Κύκλος

12:30 – 14:00

Αμφιθέατρο Α

Πρακτικές της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στη σχολική τάξη

Προεδρείο: *Γρόσδος Σ., Κιουλάνης Σ., Στράντζαλης Π., Τερλιμπάκου Ζ.*

Γιώβος Χρήστος
 CASUS BELLII, Η μικρού μήκους ταινία του Γιώργου Ζώη ως διδακτική πρακτική στην ΘΕ4 2ο δώρο II «Η έκφραση της οδύνης στην τέχνη», της Γ΄ Γυμνασίου

Γκιούρα Χρυσούλα
 Εικονικό Μουσείο και Μάθηση: Βιωματική προσέγγιση του θρησκευτικού γίγνεσθαι

Κιουλάνης Σπύρος
 Η τεχνική του Gamification στην προοπτική της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στο σύγχρονο σχολείο

Τερλιμπάκου Ζωή
 Οπτικοακουστικός Γραμματισμός και Μάθημα των Θρησκευτικών. Διδακτικό σενάριο με Κινηματογράφο.

Στράντζαλης Πολύβιος
 Η συμβολή του μαθήματος των Θρησκευτικών στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων οπτικού γραμματισμού: Η «εικόνα» στους Φακέλους Μαθήματος του Λυκείου.

Αμφιθέατρο Β

Διαπολιτισμικές και διαθρησκευτικές διδακτικές προσεγγίσεις

Προεδρείο: *Κυρίτσης Γ., Σούνουλου Μ., Σφακάκης Δ.*

Πίτσου Χαρίκλεια, Σούνουλου Μαρίνα
 Η διαθρησκευτική αγωγή υπό το πρίσμα των διεθνών κειμένων των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Το παράδειγμα των ελληνικών προγραμμάτων σπουδών της προδημοτικής εκπαίδευσης.

Κυρίτσης Γεώργιος
 Το θρησκευτικό μάθημα στη σύγχρονη πλουραλιστική κοινωνία προσεγγίσεις και προοπτικές

Μαραγκουδάκης Γεώργιος
 Διδάγματα ζωής και αγάπης από την γερόντισσα Γαβριηλία και η παιδαγωγική τους αξιοποίηση στο σύγχρονο σχολείο

Τσοντάκη Μαρίνα
 Η θρησκευτική ετερότητα και η αντιμετώπισή της στα πλαίσια της πολυπολιτισμικότητας – Ανθρώπινα δικαιώματα και θρησκευτική ετερότητα

Μαλτή Ευδοκία-Ευθαλία
 Ο "άλλος" για τους Χριστιανούς: Διδακτική προσέγγιση με χρήση ΤΠΕ

Αίθουσα 1

Προεδρείο: *Κόλτσιου-Νικήτα Α., Κωτσιόπουλος Κ., Μητροπούλου Β.*

Κόλτσιου-Νικήτα Άννα, Διδάσκοντας τη γλώσσα της Αγίας Γραφής στους φοιτητές της Θεολογικής Σχολής της Κινσάσα του Κογκό: Μια περίπτωση της διδακτικής μεθόδου «Ενσωματωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας»

Κωτσιόπουλος Κωνσταντίνος
 Διαπολιτισμική Ευρωπαϊκή Πολιτική και Θρησκευτική Παιδεία

Μητροπούλου Βασιλική
 Ψηφιακός Γραμματισμός στο Μάθημα των Θρησκευτικών

Στογιαννίδης Αθανάσιος
 Επισημάνσεις αναφορικά με τη χρήση των τεχνικών όρων στον διάλογο για το Μάθημα των Θρησκευτικών στην Ελλάδα

Διάλειμμα

14:00 – 16:30

Εισηγήσεις, Γ΄ Κύκλος

16:30 – 18:00

Αμφιθέατρο Α

Πρακτικές της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στη σχολική τάξη

Προεδρείο: *Κάρτσακα Ε., Συργιάννη Μ.*

Καρέλα Γεωργία
Προσεγγίζοντας τον Ιουδαϊσμό μέσα από την Τέχνη

Κάρτσακα Ελένη, Συργιάννη Μαρία
Αξιοποίηση της τέχνης και της αισθητικής εμπειρίας ως μέσο κριτικού μετασχηματισμού των αντιλήψεων για τον «άλλον» και «διαφορετικό» στην εκπαιδευτική διαδικασία

Φαρσάρη Γεωργία
Διευκολύνοντας τη μετάβαση από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο μέσω του Μαθήματος των Θρησκευτικών. Η αξιοποίηση της Τοπικής Εκκλησιαστικής Τέχνης στη διδακτική πράξη.

Φρειδερίκος Κωνσταντίνος
Βυζαντινή Εικονογραφία και Εκπαίδευση Ενηλίκων

Καπετανάκης Γεώργιος
Όψεις Λογοτεχνίας στα Νέα Προγράμματα Σπουδών για το Μάθημα των Θρησκευτικών (Γυμνασίου)

Αμφιθέατρο Β

Εκπαιδευτικές πολιτικές και Προγράμματα Σπουδών

Προεδρείο: *Καραμούζης Π., Παύλου Ν., Τσιρέβελος Ν.*

Καραμούζης Πολύκαρπος, Τσιρέβελος Νικόλαος
Νέα Προγράμματα Σπουδών στη Θρησκευτική Εκπαίδευση. Πληρότητα και βελτιστοποίηση της παρεχόμενης μάθησης.

Σούνογλου Μαρίνα, Πίτσου Χαρίκλεια
Πολιτισμική ετερότητα και θρησκευτική αγωγή βάσει του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Σύγκριση προγραμμάτων σπουδών προσχολικής εκπαίδευσης Ελλάδας- Κύπρου.

Σαπουνάς Αθανάσιος
Η ανάδειξη της διαπολιτισμικότητας μέσα από το μάθημα των Θρησκευτικών στο ελληνικό δημοτικό σχολείο

Ασημακόπουλος Παναγιώτης
Έχουν φάση τα Θρησκευτικά;

Βαβέτση Χρυσάνθη
Τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης υπό το πρίσμα της θεωρίας του Β. Bernstein

Αίθουσα 1

Πρακτικές της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στη σχολική τάξη

Προεδρείο: *Σαατσόγλου Ε., Στράντζαλης Π., Χατζηγιάννου Ε.*

Μαραγκού Μαρία
Μια διδακτική/διαθεματική προσέγγιση: Τα Χριστούγεννα, ο Θεός γίνεται άνθρωπος

Παπαδοπούλου Παρθένα
Διακρίσεις στην εποχή μας

Σαατσόγλου Ελένη
«Αγάπα τον πλησίον σου ως εαυτόν». Αποδοχή, αγάπη, αλληλεγγύη στον «διαφορετικό».

Χατζηγιάννου Ελιάννα, Στεφανής Κωνσταντίνος
Επιστρατεύοντας την έκπληξη στη διδασκαλία των Θρησκευτικών

Δελικανλής Παναγιώτης
Αδύνατον... Γίνεται να είσαι μαθηματικός και θεολόγος

Διάλειμμα

18:00 – 18:30

Εισηγήσεις, Δ΄ Κύκλος

18:30 – 20:00

Αμφιθέατρο Α

Πρακτικές της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στη σχολική τάξη

Προεδρείο: *Κόπτσης Α., Λαλαγιάννη Αι., Μητροπούλου Β., Χαρίσης Α.*

Λαλαγιάννη Αικατερίνη, Κούντη Μαρία
Η Προσευχή σε μια διαθεματική προσέγγιση

Αμφιθέατρο Β

Διαπολιτισμικές και διαθρησκευτικές διδακτικές προσεγγίσεις

Προεδρείο: *Ακριτίδης Ν., Τσιρέβελος Ν.*

Ζήκος Θωμάς
Το διδακτικό εγχειρίδιο των θρησκευτικών της Ιταλίας

Αίθουσα 1

Πρακτικές της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στη σχολική τάξη

Προεδρείο: *Αλμπανάκη Ξ., Τσιβάς Α., Φαρίδου Σ.*

Ρήγα Αικατερίνη
Η αξιοποίηση και συνεισφορά των ΤΠΕ στη διδασκαλία του Μαθήματος των Θρησκευτικών. Νέες τάσεις και προοπτικές.

Κόππης Αλέξανδρος
Μητροπούλου Βασιλική
Ανεστραμμένη διδασκαλία με
χρήση προκαταβολικών
οργανωτών στο μάθημα των
Θρησκευτικών

Γκίρλου Δήμητρα, Ιωακειμίδου
Παρασκευή
Διδακτική παρέμβαση με
επίκεντρο τη θέση της γυναίκας
στη Βίβλο και στη σημερινή
εποχή

Λαδόπουλος Ι. Γεώργιος
Από τη θεατρική σκηνή στη
διδακτική πράξη: Εφαρμογή στο
Νέο Πρόγραμμα Σπουδών στα
Θρησκευτικά Γ' Γυμνασίου.
Σύνδεση με Εκπαιδευτικό Δράμα
& Διαθεματικότητα

Αλιόζη Τάνια, Δαλαμπύρα Έλσα,
Δανιήλ Γιώργος
Νομικές σκέψεις για το μάθημα
των Θρησκευτικών

Ορφανίδης Γεώργιος
Η επιστολή του Βυζαντινού
Αυτοκράτορα Λέοντα Γ' (717-741)
προς τον Χαλίφη Ουμάρ Β' ('Umar
II) (717-720). Νέες Ερμηνείες και
Προσεγγίσεις Διαπολιτισμικού και
Διαθρησκευτικού Περιεχομένου.
Συμβολή στη Διδασκαλία του
Μαθήματος των Θρησκευτικών

Σακελλαριάδη Ισμήνη
Μαθαίνω μέσα από τα Εικαστικά
και την Ιστορία

Τσιρέβελος Νικόλαος
Αθανασόπουλος Παναγιώτης
Διαχριστιανικές πολιτιστικές και
ιστορικές αναζητήσεις με τη χρήση
κινητών συσκευών. Η περίπτωση της
αξιοποίησης πολιτιστικών μνημείων
της Ρόδου στο Μάθημα των
Θρησκευτικών του Λυκείου

Χασιώτη Μαρία
Η αποτύπωση της σχέσης
Χριστιανισμού και Ισλαμ μέσω της
Γραφής του Ι. Δαμασκηνού, του Ι.
Μπαπτούτα, του Αλ. Παπαδιαμάντη
και του Φ. Κόντογλου, και η θέση της
Ορθοδοξίας στον οικουμενικό
διάλογο

Σπυριδοπούλου Ελένη
Μαθαίνοντας με το Thymio – Μια
διδακτική προσέγγιση των
Θρησκευτικών Στ' τάξης με τη
χρήση εκπαιδευτικής ρομποτικής

Φαρίδου Σμαράγδα
Δημιουργία λεξικού απογραφικών
εκφράσεων σε ιστολόγιο

Αλμπανάκη Ξανθή
Ψηφιακή ανάδειξη της πολιτιστικής
κληρονομιάς μέσα από ταξίδια
πίστης σε μνημεία λατρείας και
προσευχής

Χαρίσης Αθανάσιος
Συνεχιζόμενη επαγγελματική
κατάρτιση των εκπαιδευτικών
Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης με
έμφαση στην Τοπική Εκκλησιαστική
Ιστορία και τις ΤΠΕ

Κυριακή, **16** Σεπτεμβρίου 2018

Εργαστήρια

10:30 – 13:00

Αίθουσα 1 Εύα Φουρλίγκα, Αρχαιολόγος-Μουσειολόγος, Εκπαιδευτικά Προγράμματα Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού

Το μουσείο εργαλείο στη διδασκαλία των θρησκευτικών. Παραδείγματα εκπαιδευτικών προγραμμάτων και προτάσεις για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών επισκέψεων για μαθητές δημοτικού, γυμνασίου, λυκείου

Αίθουσα 2 Ελένη Κάρτσακα, Σχολική Σύμβουλος Καλλιτεχνικών Μαθημάτων
Μαρία Συργιάννη, Σχολική Σύμβουλος Θεολόγων

Διδάσκοντας μέσα από την Τέχνη

Αίθουσα 3 Ξανθή Αλμπανάκη, Εκπαιδευτικός ΠΕ01, Διδάκτωρ Θεολογίας, Msc Νομικής & Παιδαγωγικής,
Αναστάσιος Παπάς, Εκπαιδευτικός ΠΕ70, Mth, Msc, Επιμορφωτής Β' Επιπέδου ΤΠΕ

Η χρήση του ιστολογίου ως εργαλείο οργάνωσης του μαθήματος των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Αίθουσα 4 Θεμιστοκλής Μακαντάσης, Σχολικός Σύμβουλος Μουσικής
Αγγελική Κρίσιλα, Διευθύντρια χορωδίας Μουσικού Σχολείου Θεσσαλονίκης

Η αναγκαιότητα της σωστής τοποθέτησης της φωνής στην εκτέλεση της βυζαντινής-παραδοσιακής μουσικής

Ολομέλεια - Λήξη

13:00 – 13:30